

Közös kincsünk: a gyermek

Mindnyájunk előtt ismeretes, hogy gyermekeink nevelésében a két legfontosabb tényező a család és az iskola. Az együttműködés megteremtésének szükségessége nem új feladat, csak új utakat keresünk a kapcsolat tartalmi fejlesztéséhez. A szülőnek, az iskolának egyaránt érdeke és közös feladata a tartalmas, harmonikus gyermekkor megteremtése.

Mozgalmi életünkben jó hagyományai vannak a különböző kapcsolattartásnak. Ez korántsem tesz bennünket elégedetté, és keressük a továbblépés lehetőségeit. Ennek keretében a következő kérdések foglalkoztatnak bennünket: Hogyan tudjuk javítani, tartalmasabbá tenni, továbbfejleszteni az iskola és család együttműködését?

Mit tesz az úttörőszövetség a jobbtás érdekében? Hogyan hívja segítségül a szülőket? Milyen tevékenységi formába kapcsolja be őket?

A feltett kérdésekre úttörőcsapatunk gyakorlati példáin át mutatom be az útkeresés különböző formáit.

Úttörővezető társaimmal arra törekszünk, hogy mozgalmi életünk mindennapi gyakorlatában legyenek a szülők nevelő partnereink. Ennek megteremtése két úton realizálódik úttörőcsapatunkban. Az úttörőcsapat nagy közösségén át és a rajközösségeken keresztül.

Együttműködésünk egyik feltétele, hogy a szülőket a tervezőmunkába is bevonjuk, és segítségül hívjuk őket az év folyamán a különböző tevékenységek megvalósításához. A szülői munkaközösség közreműködésével összegyűjtjük a szülők véleményét, kéréseit az iskolai munka tapasztalatairól, a szabad időben szervezett programról, a mozgalmi rendezvényekről. Kívánságaikat a lehetőség határán belül beépítjük munkatervünkbe, ezáltal ők is magukénak érzik kitűzött céljainkat. Szeptemberben a szülői munkaközösség vezetőinek első megbeszélésén, ahol a csapatvezető is jelen van, sor kerül a nyári táborok értékelésére, a mozgalmi év feladatairól szóló tájékoztatóra. Az SZMK vezetőin keresztül konkrét kéréssel fordul csapatvezetőségünk a szülők nagy közösségéhez.

Alkalmanként megrendezzük a szülők-nevelők-patronálók találkozóját. A találkozon szülők, KISZ-tagok, vállalatok és intézmények képviselői, közművelők és pedagógusok együtt vitatják meg, mit teygenek a nevelés érdekében, hogy tudnak segíteni a vonzó úttörőélet megteremtésében.

Az osztályfőnök, aki rajvezető, az első szülői értekezleten ismerteti nevelési céljainkat, elmondja az úttörőév kiemelkedő eseményeit, az ebből adódó feladatokat, és kéri a szülők segítségét a kitűzött célok elérésében. Átadja a csapatvezetőség és úttörőtanács által megfogalmazott levelet, amelyben azt kérjük, hogy együtt, közösen tegyék

emlékezetessé a mozgalmi évet. Ebben a levélben fogalmazzuk meg azt is, hogy milyen formában lehetnek segítségünkre. A szülők a konkrét feladat ismeretében egyéniségüknek legmegfelelőbb tevékenységi formát választják ki a felsoroltakból, és jelzik a rajvezetőnek, aki ennek ismeretében tervezi a raj tagjaival közösen az éves programot. Ez lehetőséget ad arra, hogy minden szülő aktívan bekapcsolódjon már a tervezőmunkába, és részt vállaljon annak megvalósításában.

Új kezdeményezésünk a nyílt tanítási naphoz hasonlóan megszervezett nyílt mozgalmi nap. Ezen a napon a délután szervezett szabadidős programok vendégei a szülők. Részt vesznek szakköri foglalkozásokon, bekapcsolódnak a rajfoglalkozásokba, együtt énekelnek a gyermekekkel a „nótafák” képzésén, együtt játszanak úttörőjátékokat. Egy-egy csoportban, mint régi úttörők, mesélnek gyermekkorukról.

Év közben, más alkalommal is meghívjuk a szülőket. Szívesen jönnek el a mesemondó, versmondó vetélkedőre, őrsi és rajfoglalkozásokra. Jó alkalom nyílik közös szórakozásra a „családi hétvégén” is, ahol a szülő, nagyszülő, kisebb és nagyobb testvér, pedagógus és tanítvány önként választott foglalkozáson együtt éli át a játék és alkotás örömét. Ilyenkor készítenek bábokat, beavatják őket a virágkötészet titkaiba, különleges konyhaművészetekkel ismerkednek. Örömmel vesznek részt az aerobikgyakorlaton. Az aprók tánca és a „pol-ka-színó” játék iránt is nagy az érdeklődés. Vannak, akik szombati napokon megrendezett „Mozog a család” tömegsport-rendezvényeire jönnek el szívesen.

Más alkalmak is lehetőséget adnak a szülők mozgalmunkban való részvételére. Közéleti gyakorlatunkban hagyomány, hogy úttörőtanácsunk év közben meghívja a segítséget nyújtó szülőket, patronálókat a tanács nyílt fórumára, év végén a csapatparlamentre. Tudomást szereznek itt eredményeinkről, gondjainkról, és jól érzékelhetik azt is, hogyan válnak gyermekeik saját életük irányítóivá.

Ezen kívül együtt ünnepelünk nemzeti és politikai ünnepek alkalmával, de sokan eljönnek a vidám farsangi délutánra is. Ilyenkor a szülők látják vendégül az osztály tagjait, vidám vetélkedőket szerveznek, együtt játszanak gyermekeikkel.

Az iskola és úttörőcsapat kapcsolata legintenzívebben a rajközösségeken, illetve osztályközösségen át fejlődik. Itt nyílik legtöbb lehetőség arra, hogy a szülők elmondják gondjaikat, családlátogatások alkalmával beszéljenek gyermekükkel kapcsolatos problémáikról, tájékozódjanak az osztályfőnök-rajvezető segítségével gyermekükről, megismerjék az iskola és a mozgalom célkitűzéseit.

Az iskola részéről az osztályfőnök-rajvezető személye mindenkor meghatározója a kapcsolatteremtésnek. A mozgalom által kínált próbarendszer lehetőséget biztosít a gyermek sokoldalú megismerésére. Ez pedig lehetővé teszi, hogy orientáló képességével olyan tevékenységet biztosítson tanítványa részére, melyben legjobban fejlődhet, kibontakozhat személyisége. Az itt átélt örömök tanulási kedvét fokozzák. Az osztályfőnök — a tanuló fejlődését követve a szülőt mindig megfelelően, többoldalúan tudja informálni. Így ő is reálisabban ítéli meg gyermekének cselekedeteit, és jobban elfogadja a pedagógus értékelését, az iskola követelményrendszerét.

Az eltelt években a szülők és a mozgalom kapcsolata által nevelési lehetőségeink szélesedtek, és színesebbé vált tevékenységi rendszerünk. E kapcsolatteremtés elősegítette azt a törekvésünket is, hogy minél jobban megteremtjük társadalmi környezetünkkel való együttműködésünket. A szülő szocialista brigádja gyakran válik egy-egy raj patronálójává. Szerveznek üzemi szakkört, különböző intézmények társadalmi rendezvényeire viszik gyermekeinket. A KISZ-tag szülő alapszervezetével együtt segít a KISZ-életre való felkészítésben.

Köszönetünket mi is igyekszünk kifejezni. Műsorainkkal részt veszünk a vállalatok ünnepségein, névadókon műsorral köszöntjük az újszülötteket. Hangversenyt ren-

dezőnk a szülők és patronálók tiszteletére. Minden évben anyák napján köszöntjük az édesanyákat, a nagymamákat. Meghívjuk őket az iskolánkban már hagyománynak számító művészeti kiállításokra.

Az említett tevékenységek által mozgalmi életünk nyitottságát is elősegítettük, ezáltal a szülők egy része érdeklődőbbé, nyitottabbá vált az iskola iránt.

A felvillantott képek csupán lehetőségei az általam említett útkeresésnek, melyeket kipróbáltunk, s úgy látjuk, továbbfejlesztve őket, még nagyobb odafigyeléssel közelebb kerülhetünk a célhoz. Természetesen nálunk sem általános jelenség az, amiről írtam. Vannak még közömbös, s olykor nemet mondó szülők is. Azonban a kíváncsiság közülük is egyre többet hoz el egy-egy közös rendezvényünkre. Úgy vélem, hogy a gyermekekre odafigyelő, értük tenni akaró szülők és nevelők jó együttműködésének egyik célja e kíváncsiság felkeltése, ébrentartása. Ezen az úton tovább haladva megtaláljuk azokat a közös pontokat, melyeken keresztül erősödhet a család felelőssége a gyermekek nevelésében, és kialakulhat mozgalmi életünkben egy még tartalmasabb tevékenységi forma, melynek biztos pillére lesz a család és az iskola együttműködése.

ÖRDÖGH GYÖZÖNÉ—ZSOLNAI JÓZSEFNÉ
Szeged

A 6—10 éves tanulók megterhelésének vizsgálata az 5 napos tanítási héten

Az 1982—83-as tanévben tértünk át az ötnapos tanítási hét általános bevezetésére. Ezzel az új renddel nem változtak meg és nem lettek kisebbek az oktatási intézmények elé tűzött célok. Semmivel sem csökkent a megvalósítás részfeladatainak száma, tartalma. Cseppet sem enyhültek, nem váltak alacsonyabbakká a tantervi követelmények sem a nevelésben, sem a tudásszintekben. Igaz, valami más mégis csökkent: a heti munkanapok száma. Ez viszont növeli az egy napra eső nevelői és tanulói tennivalókat. A tudnivalók napi mennyiségét még jobban hangsúlyozza az öt nap minden munkaórájának maradéktalan kihasználása.

Iskolánkban 391 1—4. osztályos tanulót és azok szüleit kérdeztük meg arról, hogy gyermekük megterhelése hogyan oszlik meg az öt napon. Kíváncsiak voltunk arra is, tudnak-e élni a megnövekedett hétvégi szabadidővel. A szülők által kitöltött kérdőívet az alábbi szempontok szerint értékeltük:

1. Felkelés ideje

5—6 óra között kel fel 9 tanuló, ez 2,2⁰/₀-a az alsósoknak. Ez attól függ, ki milyen messzire lakik iskolánktól, és a szülők munkakezdésének időpontjától. 6—7 óra között kel fel tanulóink zöme: 352, ez a megkérdezettek 90,2⁰/₀-a. 7—8 óra között ébred 30 tanuló, ez 7,6⁰/₀-ot jelent. Ők a közelben lakók vagy személygépkocsival érkezők.